

π. Χ.) ἄρχοντα τυραννικῶς καὶ περιφρονούντα τὰς κατωτέρας τάξεις τῶν ὑπηκόων του, ἀλλὰ μὴ τοιούτων νὰ ἐκφράσῃ αὐτὸ ῥητῶς εἰς τὸν δεσποτικὸν ἡγεμόνα, ἐπενόησε τὸ ζατρίκιον καὶ τὸ ἐδίδαξεν εἰς τὸν βασιλέα· οὗτος δὲ, κατανοήσας τὰν εὐφυστάτην ἀλληγορίαν τοῦ παιγνιδίου καὶ εὐχαριστηθεὶς ἐκ τῆς τερπνότητός του, ἐπρότεινεν εἰς τὸν ἐφευρετὴν νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ ὅ,τι ἤθελε νὰ τῷ δώσῃ· τότε δὴ ὁ εὐφυὴς βραχμάνος ἀπέδειξε τὸν βασιλέα ὅχι μόνον ἀσίνετον πολιτικόν, ἀλλὰ καὶ ἀμαθῆ οἰκονομολόγον· διότι, προσποιηθεὶς ἥθος ταπεινότητος καὶ αὐταρκείας μεγάλης, παρεκάλει νὰ τῷ δοθῇ εἰς κόκκος σίτου διὰ τὸ πρῶτον τετράγωνον τοῦ πίνακος, δύο διὰ τὸ δεύτερον, τέσσαρες διὰ τὸ τρίτον, ὀκτώ διὰ τὸ τέταρτον, καὶ οὕτω καθεξῆς μέχρι τοῦ ἑξῆς, διπλασιαζομένου πάντοτε τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κόκκων καθ' ἕκαστον τετράγωνον· ὁ δὲ βασιλεὺς ἀκούσας τὴν αἴτησιν τοῦ ἱερέως ἐλεεινολόγησεν αὐτὸν διὰ τὴν δῆθεν ἄνοιαν αὐτοῦ, ζητήσαντος τοιούτην εὐτελεῖα μοιρῆν, ἐνῶ εὐρέθη εἰς εὐκκριάν νὰ ὠφελθῇ ἐκ τῆς θασιλῆς γενναιωδωρίας, καὶ γελῶν ὑπεσχέθη νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ αἶτημά του. Ὁ γέλως ὅμως ἔπαυσεν ὅτε ὁ Σίσσας ἤρχισε νὰ λογαριάζῃ τὸ ποσὸν τοῦ σίτου τὸ ὅποιον κατὰ τὴν βασιλικὴν ὑπόσχεσιν ἐδικαιούτο νὰ λάβῃ· διότι ὁ ἀριθμὸς τῶν κόκκων τοῦ παραδοτέου σίτου συνεποσώθη εἰς 16,846,744,073,709,151,615,

ἤτοι δεκαεξὶ πεντάκις ἑκατομμύρια, κατὰ λογισμὸν δὲ ἑκάστου δραμίου πρὸς 72 κόκκους, καὶ ἑκάστου κοίλου πρὸς 20 ὀκάδας, ὁ βασιλεὺς ὥφειλε νὰ δώσῃ εἰς τὸν βραχμάνον 29,247,819,574,411, ἤτοι 29 τρεῖς ἑκατομμύρια καὶ καθεξῆς, κοιλὰ σίτου, εἰς ἀγορὰν δὲ αὐτοῦ ἐννοεῖται ὅτι δὲν ἐξήρακεν ὅλοι οἱ θησαυροὶ τοῦ βασιλείου του, οὐδ' αὐτοῦ τοῦ κόσμου ὀλοκλήρου. διὰ τὰ δύο δὲ ταῦτα μαθήματα τὰ δόποια ὁ ἡγεμὼν ἔλαβε παρὰ τοῦ Σίσσας, τότε οὐκ ἐθαύμασεν αὐτὸν, λέγει ἡ παράδοσις, ὥς ἀφοῦ τὸν ἀντήμεψεν ὅχι μὲν ὅσον ὑπεσθῇ, γενναίως ὅμως, εἶχεν αὐτὸν εἰς τὸ ἐξῆς φίλον πιστὸν καὶ σύμβουλον. Καὶ τοσαῦτα μὲν περὶ ἐφευρέσεως τοῦ τεχνικωτάτου τούτου τῶν παιγνιδίων· περὶ δὲ τοῦ τρόπου καθ' ὃν παίζεται, οὔτε τὰ ὅρια τοῦ παρόντος βιβλίου μᾶς ἐπιτρέπουσι νὰ τὸν περιγράψωμεν, οὔτε βεβηλῶς ὁ ἀναγνώστης δύναται νὰ τὸν κατανοήσῃ ἐντελῶς, ἀνπρακτικῶς δὲ τὸν ἡξεύρῃ, ὅτε καὶ εἶναι περιττὴ ἡ περιγραφὴ.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ τρόπος καὶ ἡ κίνησις τῶν πεσσῶν εἰς τὸ παιγνίδιον τοῦτο εἶναι ἐντελῶς θετικὰ καὶ προσδιωρισμένα καὶ πάσης ἀμφιβολίας ἀπηλλαγμένα, προσέτι δε ἕκτος πεσσὸς ἔχει ἴδιον ὄνομα (1), τὸ ζατρίκιον

(1) Ἐκ τῶν πεσσῶν ἑκατέρου γινώσκονται ἀνὰ 4 λέγεται βασιλεὺς· ἀνὰ 1 ἕτερον βασιλεὺς· ἀνὰ 2 γινώσκονται ἀνὰ 2 ἑταίροι, ἑταίροι· ἀνὰ 2 πεσσὸς τοῦτοι, πυργῶν καὶ ἱεροῦ ἀνὰ 8, στρατιῶν καὶ, ἡ πύονες, διότι πύονες εἰς τὴν ἐδικτὴν γλῶσσαν σημαίνει στρατιώτης ἢ ὑπηρέτης πολεμῶν πεζῶν.

